

*Сергій Дяченко,
аспірант,
Класичний приватний університет, м. Запоріжжя*

УДК 351.82

КОНЦЕПТ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ

Висвітлено дефініції поняття «механізм державного управління», розкрито його зміст і сутність, окреслено теоретичне підґрунтя механізму державного управління як наукової категорії. Акцентовано на вдосконаленні механізмів державного управління в контексті економічного розвитку країни в сучасних умовах. Підкреслено, що підходи до трактування змісту поняття «механізми державного управління» можна класифікувати за такими критеріями: механізм як засіб та спосіб; механізм як система; механізм як сукупність дій. Зазначається, що на основі сучасних підходів до дефініції поняття «механізм державного управління» можна сформулювати таке визначення: механізм державного управління – це штучно створена система засобів організаційного, правового, економічного, мотиваційного, впливу та взаємодії суб'єктів та об'єкта управління, що забезпечує узгодження інтересів учасників державного управління, які взаємодіють між собою. Це – сукупність засобів, важелів впливу та стимулів, що застосовуються державою в різних галузях соціально-економічного життя з метою досягнення певних результатів у розвитку країни.

Виокремлено принципи, на яких ґрунтується функціонування механізмів державного управління: принцип прогресивності та перспективності; принцип відповідності організації управління у вітчизняній системі кращим зразкам зарубіжного досвіду; принцип комплексності, який передбачає необхідність врахування всіх чинників, які впливають на ефективність державного управління; принципи єдності управління оптимальності й оперативності у прийнятті управлінських рішень тощо. Акцентується на тому, що механізми державного управління мають конкретний характер і що кожен конкретний механізм має розглядатися «як сукупність взаємоузгоджених методів управління».

Ключові слова: держава, державне управління, засоби, механізм державного управління, принципи, розвиток, управлінський механізм, функціонування, чинники впливу.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми пояснюється необхідністю вдосконалення концептуальних підходів до вивчення дефініцій поняття «механізм державного управління» у контексті нових глобалізаційних змін та викликів. Адже в сучасних умовах від результативності й ефективності державного управління соціально-економічним розвитком держави залежить її авторитет на міжнародній арені, відтак управлінські механізми потребують реформування та оновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему механізмів державного управління вчені досліджували з погляду різних аспектів, зокрема: з позиції методології (О. Коротич [12], П. Надолішній [9], Р. Рудніцька [20], О. Сидорчук [20], О. Стельмах [20], Ю. Сурмін [9], В. Цветков [22]); з погляду теоретичних підходів та організаційних засад (В. Бакуменко [3; 4; 6], В. Князєв [3], О. Кравченко [13], В. Малиновський [14; 15], О. Машков [16], П. Надолішній [6], Н. Нижник [16], Ю. Сурмін [6; 8], Ю. Ковбасюк [6; 8]); з погляду класифікації механізмів державного управління (О. Федорчак [22]); у контексті взаємовідносин влади з інститутами громадського суспільства (К. Кандагура [10]) тощо.

Мета статті – розкрити зміст понять «механізм державного управління», окреслити наукову дискусію щодо розуміння сутності та змісту досліджуваного поняття, розкрити наукові підходи до його розуміння.

Виклад основного матеріалу. Поняття «механізм» у довідковій літературі, що тлумачить певні соціальні процеси, характеризується як «внутрішня будова, система чого-небудь» [5, с. 523].

У такому контексті механізмом державного управління вважають демократію як тип політичного режиму або демократичне врядування. Так, наприклад, на думку В. Цветкова, «демократія як механізм управління відповідно до її цінностей є сукупністю інститутів, форм, процедур діяльності як державних, так і недержавних структур, об'єднань громадян» [22, с. 42].

Словник-довідник з державного управління за редакцією В. Бакуменка та В. Князєва пропонує до механізмів державного управління відносити «практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей» [3, с. 116].

Механізми державного управління у науковій площині трактуються як певні управлінські технології, іншими словами – механізм прийняття управлінських рішень.

Механізми держави, як зазначає В. Малиновський, – це «система всіх державних органів, які здійснюють завдання держави і реалізують функції у сфері управління суспільством» [15, с. 108].

На думку вченого, механізми державного управління є сукупністю «засобів організації управлінських процесів та способів впливу на розвиток керованих об'єктів, що базуються на принципах наукової обґрунтованості, об'єктивності, цілісності, узгодженості з використанням відповідних методів управління, спрямованих на реалізацію цілей державного управління» [15, с. 108].

Загалом, дефініції механізмів державного управління характеризуються широким діапазоном, зокрема їхня різноманітність представлена такими визначеннями:

– сукупність форм, засобів, методів, правових, організаційних, адміністративних, мотиваційних та інших заходів держави, спрямованих на забезпечення динамічного розвитку суспільства (О. Кравченко [13]);

– сукупність практичних заходів, засобів, важелів, стимулів, за допомогою яких органи державної влади впливають на будь-які суспільні відносини з метою досягнення поставлених цілей (В. Бакуменко, Д. Безносенко [2]);

– послідовна реалізація дій, які базуються на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних форм методів управління (Ю. Ковбасюк [9]).

– симбіоз різних засобів та ресурсів, які застосовує суб'єкт управління при отриманні інформації про потреби об'єкта управління та прийнятті управлінських рішень, а також методів, що використовує об'єкт управління для максимального представлення своїх інтересів у владі (К. Кандагура [10]);

– «певне знаряддя для здійснення цілеспрямованих перетворень» (О. Коротич [12, с. 246]);

– практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей (В. Бакуменко, В. Князев [3]);

– система, призначена для практичного здійснення державного управління та досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, методи, важелі, інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним правовим, нормативним та інформаційним забезпеченням (О. Федорчак [21]);

– сукупність засобів організації управлінських процесів та способів впливу на розвиток керованих об'єктів із використанням відповідних методів управління, спрямованих на реалізацію цілей державного управління (В. Малиновський [14]);

– «засіб розв'язання суперечностей явища чи процесу, послідовну реалізацію дій, які базуються на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних їй методів управління та спрямовані на досягнення мети» (Г. Одінцева, Н. Мельтюхова [17, с. 13]);

– штучно створена складна система, призначена для досягнення поставлених цілей, яка має визначену структуру, сукупність правових норм, методи, засоби, інструменти державного впливу на об'єкт управління (Р. Рудніцька, О. Сидорчук, О. Стельмах [20]).

Як свідчать наукові розвідки вчених, механізм державного управління визначається як складова частина системи управління, що забезпечує вплив на фактори, від стану яких залежить результат діяльності управлінського об'єкта; він охоплює: цілі управління, елементи об'єкта та їхній зв'язок, на які здійснюється вплив, діяння в інтересах досягнення цілей, методи впливу, матеріальні та фінансові ресурси управління, соціальний та організаційний потенціали [16].

Якщо говорити про структуру механізму державного управління, то необхідно виокремити: системи органів виконавчої влади, сукупності правових норм, що регламентують організаційну структуру системи органів виконавчої влади і процеси її функціонування та розвитку [1].

Як зауважує О. Поступна [18], механізм державного управління – це приведення об'єкту управління до бажаного стану шляхом організації каналів прямих та зворотних зв'язків, що перетворюють життя суспільства в єдиний, цілеспрямований, ефективний, виробничий організм, який постійно розвивається. Саме за допомогою механізму управління упорядковується зовнішня і внутрішня взаємодія органів системи управління: каналом прямого

зв'язку до об'єкта управління надходить розпорядна інформація, а каналом зворотного зв'язку – звітна.

На думку К. Кандагури, ця категорія розглядається як: засіб, динаміка розвитку, система, сукупність елементів управління, спосіб, сукупність методів. Спільним для всіх підходів є те, що механізми спрямовані на конкретний результат та досягнення поставленої мети [10].

Механізм державного управління визначено як «практичні заходи, засоби, важелі, стимули, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей» (Ю. Ковбасюк, К. Ващенко, Ю. Сурмін [6, с. 248]).

Як стверджують дослідники Н. Нижник та О. Машков, механізм державного управління – це «складник системи управління, що забезпечує вплив на фактори, від стану яких залежить результат діяльності управлінського об'єкта. Є необхідність врахування того, що управлінські процеси відбуваються в рамках конкретних організаційних структур, що часто мають вирішальний вплив на економічний розвиток» [16, с. 37].

Під механізмом управління О. Ковалюк розуміє «форми, методи, важелі та інструменти, а також нормативно-правове, інформаційне та політичне забезпечення» [11, с. 22].

Науковець В. Авер'янов вважає, що механізм державного управління являє собою «сукупність відповідних державних органів, організованих у систему для виконання цілей (завдань) державного управління відповідно до їх правового статусу, та масив правових норм, що регламентують організаційні засади та процес реалізації вказаними органами свого функціонального призначення. Звідси складовими елементами зазначеного механізму є: 1) система органів виконавчої влади; 2) сукупність правових норм, що регламентують як організаційну структуру системи органів виконавчої влади, так і процеси її функціонування та розвитку» [1, с. 43].

Слід зазначити, що в межах механізмів державного управління суб'єкт державного управління впливає на об'єкт державного управління через управлінські методи, ресурси та засоби.

Як стверджує О. Радченко, механізмом державного управління називають «системну сукупність інституцій, структур, послідовних дій, форм, станів і процесів в державі як продукт організованої людської діяльності, що має за мету реалізацію інтересів і потреб людей та вирішення нагальних суспільно-політичних проблем за рахунок державного впливу й регулювання суспільної життєдіяльності на основі усталених суспільних цінностей, норм і правил; є формою реалізацію функцій держави та має в якості суб'єкта органи державного управління» [19, с. 24].

На думку науковця, механізму державного управління притаманні такі характеристики: «а) оскільки держава є соціальним інститутом, створеним людьми, відтак і всі механізми держави є продуктом організованої людської діяльності; б) механізми державного управління завжди мають чітко визначену мету й носять функціональний характер, механізми державного управління передбачають цілеспрямований однобічний державний вплив на суспільно-політичні, економічні процеси з чітко визначеним вектором впливу; в) механізми державного управління зумовлюють жорсткі взаємозв'язки та правила взаємодії, усталеності керованого процесу; г) функціонування механізмів державного управління в ідеалі націлене на певний автоматизм, закріплені вміння й навички державних службовців щодо виконання у певних ситуаціях відповідних їм дій; д) побудова механізмів державного управління носить структурно-функціональний характер; е) механізми державного управління мають системний вимір; є) механізми державного управління мають регуляторний вимір; ж) механізми державного управління мають ціннісний вимір; з) механізми державного управління мають проблемний вимір – за їхньою допомогою держава вирішує ту чи іншу проблему суспільного розвитку» [19, с. 21–23].

Таким чином, як свідчать вищенаведені дефініції, загалом підходи до трактування змісту поняття «механізми державного управління» можна класифікувати за такими критеріями: 1) механізм як засіб та спосіб; 2) механізм як система; 3) механізм як сукупність дій.

Так, згідно з аналізом О. Радченка, «механізму як такому мають бути обов'язково притаманними такі ознаки: він є продуктом організованої діяльності; він має мету або функцію; він містить послідовність дій, певний вид руху; він передбачає переважно однобічний вплив із чітко визначеним вектором впливу; він має суб'єкт і об'єкт; він характеризується жорстким взаємозв'язком, усталеністю процесу, правил взаємодії; його функціонування в ідеалі націлене на автоматизм; його побудова носить структурнофункціональний характер; він має ознаки відкритої або закритої системи» [19, с. 20].

Варто зазначити, що механізми державного управління мають конкретний характер і що кожен конкретний механізм має розглядатися «як сукупність взаємоузгоджених методів управління» [12, с. 81–82].

Складником механізму державного управління має бути механізм контролю. Крім механізму контролю, до складу механізму державного управління освітньої сфери можна віднести ще і такі механізми, як: планування, організація, мотивація, координування, розпорядження, облік, аналіз (О. Поступна [18]).

Загалом, за характером впливу, дослідники виокремлюють такі види механізмів державного управління: політичні, правові, організаційні, економічні, соціальні, мотиваційні, комплексні.

Науковці Н. Нижник та О. Машков підкреслюють значущість саме організаційного механізму державного управління, називаючи його «сукупністю різних за своєю природою конкретних організаційних елементів у механізмі, що повинні організовувати регулювання, управління в інтересах державної влади, ефективну діяльність державно-управлінської системи» [16].

Організаційний механізм – це «послідовність етапів проектування структур, детального аналізу і визначення системи цілей, продуманого виділення організаційних підрозділів і форм їх координації для забезпечення функціонування деякого комплексу» [10].

Організаційний механізм у державному управлінні є підсистемою управління, призначеною для перетворення певного організуючого впливу

органу державної влади (суб'єкта) у бажану (цільову) поведінку, результативність та ефективність діяльності об'єкта управління [3].

Як зазначають учені В. Бакуменко та В. Князєв, згідно з ресурсами, що використовуються для досягнення цілей державного управління, можна виокремити такі складники механізмів державного управління: нормативно-правовий, організаційний, кадровий, інформаційний, фінансовий, матеріально-технічний [8].

У науковій площині, згідно з основними параметрами організаційного процесу, вирізняють такі види механізмів державного управління: організаційно-структурний, організаційно-адміністративний, організаційно-економічний, організаційно-технічний, комплексний.

Правові механізми – це «комплекси взаємопов'язаних юридичних засобів, які об'єктивовані на нормативному рівні» (В. Бакуменко, В. Князєв [3]).

Економічні управлінські механізми, як зазначають Ю. Ковбасюк, К. Ващенко, Ю. Сурмін [6], – це сукупність фінансово-економічних управлінських методів, інструментів та стимулів, за допомогою яких держава регулює економічні процеси. Згідно з принципами економічної політики вони можуть бути як прямого, так і непрямого впливу.

Щодо соціального механізму державного управління, то В. Бакуменко та П. Надолішній стверджують, що «перелом у відносинах між державою і громадянином, суспільством і особою, створює конституційно-правову основу для формування адекватного соціального механізму державного управління» (В. Бакуменко, П. Надолішній [4]).

Мотиваційні механізми державного управління – це технології, що забезпечують процес вмотивування працівників до діяльності (Ю. Ковбасюк, К. Ващенко, Ю. Сурмін [6]).

Серед складників механізму державного управління виокремлюють: цілі, принципи, функції, методи, інформація, технологія та технічні засоби.

Функціонування механізмів державного управління ґрунтується на певних принципах. «Принцип визначається як основне вихідне положення

будь-якої теорії, вчення, основне правило діяльності; принципи державного управління розуміються як закономірності, відносини, взаємозв'язки, керівні засади, на яких ґрунтується його організація та здійснення, і які можуть бути сформульовані у певних правилах» [7, с. 302–303].

Серед принципів, на яких ґрунтується функціонування механізмів державного управління, виокремлюють: принцип прогресивності та перспективності; принцип відповідності організації управління у вітчизняній системі кращим зразкам зарубіжного досвіду; принцип комплексності, який передбачає необхідність врахування всіх чинників, які впливають на ефективність державного управління; принципи єдності управління оптимальності й оперативності у прийнятті управлінських рішень тощо.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Отже, підсумовуючи розглянуті підходи до дефініцій поняття «механізм державного управління», можна сформулювати таке його визначення: механізм державного управління – це штучно створена система засобів організаційного, правового, економічного, мотиваційного, впливу та взаємодії суб'єктів та об'єкта управління, що забезпечує узгодження інтересів учасників державного управління, які взаємодіють між собою. Це – сукупність засобів, важелів впливу та стимулів, що застосовуються державою в різних галузях соціально-економічного життя з метою досягнення певних результатів у розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Авер'янов В. Б. Державне управління в Україні : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 1998. 432 с.
2. Бакуменко В. Д., Безносенко Д. О. Виявлення комплексу проблем державного управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції України, розробка пропозицій щодо вдосконалення системи державного управління цими процесами : наук.-досл. робота. Київ : НАДУ при Президентіві України ; Центр навчання і досліджень з європейської та євроатлантичної інтеграції України. 41 с. URL: <http://www.na-eurostudies.org.ua/2-2.rtf>.
3. Бакуменко В. Д. та ін. Державне управління : словник-довідник ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. 228 с.
4. Бакуменко В. Д., Надолішній П. І. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. посіб. Київ : Міленіум, 2003. 256 с.

5. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
6. Державне управління : підручник у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
7. Державне управління та державна служба : словник довідник / уклад. О. Ю. Оболенський. Київ : КНБУ, 2005. 480 с.
8. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка та ін. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
9. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління ; наук.-ред. колегія: Ю. П. Сурмін, П. І. Надолішніи та ін. Київ. 2011. 692 с.
10. Кандагура К. С. Механізм державного управління у сфері взаємовідносин влади з інститутами громадського суспільства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. № 1. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=808>.
11. Ковалюк О. М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики) : монографія. Львів : Видавничий центр Львівського Національного університету ім. Івана Франка, 2002. 396 с.
12. Коротич О. Б. Методологічні засади державного управління регіональним розвитком. *Теорія та практика державного управління*. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2005. Вип. 3 (12). 316 с.
13. Кравченко О. М. Теоретичні підходи до визначення поняття «Механізм державного управління». *Державне управління: удосконалення та розвиток* : ел. наук. фахове видання. 2009. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=56>.
14. Малиновський В. Я. Державне управління. Київ : Атіка, 2003. 576 с.
15. Малиновський В. Я. Словник термінів і понять з державного управління. Київ : Атіка, 2005. 240 с.
16. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системний підхід в організації державного управління. Київ : УАДУ, 1998. 160 с.
17. Одінцева Г. С., Мельтюхова Н. М. Теорія і історія державного управління : опорний конспект лекцій і метод. вказівки до проведення прак. занять. Харків : УАДУ (ХФ), 2001. 136 с.
18. Поступна О. В. Механізми державного управління вищою освітою України. *Стратегічні пріоритети*. 2010 р. № 1. С. 107–111.
19. Радченко О. В. Родові ознаки категорії «механізм» в соціальних науках. *Публічне управління : теорія та практика*. Харків : Вид-во АДНДУ, 2013. № 3(15). С. 19–25.
20. Рудніцька Р. М., Сидорчук О. Г., Стельмах О. М. Механізми державного управління: сутність і зміст ; за наук. ред. М. Д. Лесечка, А. О. Чемериса. Львів : ЛІДУ НАДУ, 2005. 28 с.
21. Федорчак О. В. Класифікація механізмів державного управління. *Демократичне врядування*. 2008. № 1. URL: http://vivacademy.com/vidavniststvo_1/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf.
22. Цветков В. В. Демократія і державне управління: теорія, методологія, практика : монографія. Київ : ТОВ Вид-во «Юридична думка», 2007. 336 с.

References

1. Averianov, V.B. (1998). *Derzhavne upravlinnia v Ukraini* [Public administration in Ukraine]: navch. posib. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukraine].
2. Vakumenko, V.D., Beznosenko, D.O. *Vyivlennia kompleksu problem derzhavnoho upravlinnia protsesamy yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy, rozrobka propozytsii shchodo vdoskonalennia systemy derzhavnoho upravlinnia tsymy protsesamy* [Identification of a complex of problems of state management of the processes of European and Euro-Atlantic

integration of Ukraine, development of proposals for improving the system of state management of these processes]: nauk.-dosl. robota. Kyiv: NADU pry Prezydentovi Ukrainy; Tsentr navchannia i doslidzhen z yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehtratsii Ukrainy. URL: <http://www.napa-eurostudies.org.ua/2-2.rtf> [in Ukraine].

3. Bakumenko, V.D. (2002). Derzhavne upravlinnia: slovnyk-dovidnyk [Public administration]. Kyiv: Vyd-vo UADU [in Ukraine].

4. Bakumenko, V.D., Nadolishnii, P.I. (2003). Teoretychni ta orhanizatsiini zasady derzhavnoho upravlinnia [Theoretical and organizational principles of public administration]. Kyiv: Milenium [in Ukraine].

5. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] (2001); V. T. Busel (Ed.). Kyiv; Irpin: VTF «Perun» [in Ukraine].

6. Derzhavne upravlinnia [Public administration]: pidruchnyk u 2 t. (2012); Nats. akad. derzh. upr. Pry Prezydentovi Ukrainy; Yu.V. Kovbasiuk, K.O. Vashchenko, Yu.P. Surmin (Eds.). Kyiv; Dnipropetrovsk: NADU. T. 1 [in Ukraine].

7. Derzhavne upravlinnia [Public administration]: slovnyk-dovidnyk (2002); V.M. Kniazieva, V. D. Bakumenka (Eds.). Kyiv: Vyd-vo UADU [in Ukraine].

8. Surmin, Yu.P. and others (2010). Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of public administration]. Kyiv: NADU [in Ukraine].

9. Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of public administration]: u 8 t. (2011); Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy; Yu.V. Kovbasiuk ta in. (Eds.). Kyiv: NADU. T. 2: Metodolohiia derzhavnoho upravlinnia. Yu.P. Surmin, P.I. Nadolishnij and others (Eds.) [in Ukraine].

10. Kandahura, K.S. (2015). Mekhanizm derzhavnoho upravlinnia u sferi vzaiemovidnosyn vlady z instytutamy hromadskoho suspilstva [The mechanism of state administration in the sphere of relations between the authorities and institutions of public society]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, 1*. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=808> [in Ukraine].

11. Kovaliuk, O.M. (2002). Finansovyi mekhanizm orhanizatsii ekonomiky Ukrainy (problemy teorii i praktyky) [The financial mechanism of the organization of the economy of Ukraine (problems of theory and practice)]. Lviv: Vydavnychi tsestr Lvivskoho Natsionalnoho universytetu im. Ivana Franka [in Ukraine].

12. Korotych, O.B. (2005). Metodolohichni zasady derzhavnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom [Methodological principles of state management of regional development]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia, 3 (12), p. 316*. Kharkiv: Vyd-vo KharRI NADU «Mahistr» [in Ukraine].

13. Kravchenko, O.M. (2009). Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniattia “Mekhanizm derzhavnoho upravlinnia” [Theoretical approaches to the definition of the concept of “Mechanism of state management”]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, 3*. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=56> [in Ukraine].

14. Malynovskiy, V.Ya. (2003). Derzhavne upravlinnia [Public administration]. Kyiv: Atika [in Ukraine].

15. Malynovskiy, V.Ya. (2005). Slovnyk terminiv i poniat z derzhavnoho upravlinnia [Dictionary of terms and concepts from public administration]. Kyiv: Atika [in Ukraine].

16. Nyzhnyk, N.R., Mashkov, O.A. (1998). Systemnyj pidkhid v orhanizatsii derzhavnoho upravlinnia [A systematic approach in the organization of public administration]. Kyiv: UADU [in Ukraine].

17. Odintsova, H.S., Meltiukhova, N.M. (2001). Teoriia i istoriia derzhavnoho upravlinnia: opornyi konspekt leksii i metod. vkazivky do provedennia praktychnykh zaniat [Theory and history of public administration: basic lecture notes and method. instructions for conducting practical classes]. Kharkiv: UADU (KhF) [in Ukraine].

18. Postupna, O.V. (2010). Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia vyshchoiu osvitoiu Ukrainy [Mechanisms of state management of higher education of Ukraine]. *Stratehichni priorytety*, 1, 107–111 [in Ukraine].
19. Radchenko, O.V. (2013). Rodovi oznaky katehorii «mekhanizm» v sotsialnykh naukakh [Generic features of the «mechanism» category in social sciences]. *Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka*, 3(15), 19–25. Kharkiv: Vyd-vo ADNDU [in Ukraine].
20. Rudnitska, R.M., Sydorchuk, O.H., Stelmakh O.M. (2005). Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia: sutnist i zmist [Mechanisms of state administration: essence and content]. M. D. Lesechka, A. O. Chemerysa (Eds.). Lviv: LIDU NADU [in Ukraine].
21. Fedorchak, O.V. (2008). Klasyfikatsiia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia [Classification of state management mechanisms]. *Demokratychni vriaduvannia*, 1. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf [in Ukraine].
22. Tsvietkov, V.V. (2007). Demokratsiia i derzhavne upravlinnia: teoriia, metodolohiia, praktyka [Democracy and public administration: theory, methodology, practice]. Kyiv: TOV Vyd-vo «Iurydychna dumka» [in Ukraine].

Serhiy Dyachenko,
graduate student,
Classical private university, Zaporizhzhia

The concept of the state administration mechanism: modern approaches

The article highlights the definition of the concept of "mechanism of public administration", reveals its meaning and essence, outlines the theoretical basis of the mechanism of public administration as a scientific category. Emphasis is placed on the improvement of state management mechanisms in the context of the country's economic development in modern conditions. It is emphasized that the approaches to the interpretation of the meaning of the concept of "mechanisms of state administration" can be classified according to the following criteria: the mechanism as a means and method; mechanism as a system; mechanism as a set of actions. It is noted that on the basis of modern approaches to the definitions of the concept of "mechanism of public administration", the following definition can be formulated: the mechanism of public administration is an artificially created system of means of organizational, legal, economic, motivational, influence and interaction of subjects and the object of administration, which ensures the coordination of the interests of the participants of public administration, who interact with each other. This is a set of means, levers of influence and incentives used by the state in various spheres of social and economic life with the aim of achieving certain results in the development of the country.

The principles on which the functioning of state management mechanisms is based are highlighted: the principle of progressiveness and perspective; the principle of compliance of the management organization in the domestic system with the best examples of foreign experience; the principle of complexity, which implies the need to take into account all factors that affect the effectiveness of public administration; principles of unity of management, optimality and efficiency in making management decisions, etc. Emphasis is placed on the fact that mechanisms of state management have a specific nature and that each specific mechanism should be considered as a set of mutually agreed management methods.

Key words: state, state administration, means, mechanism of state administration, principles, development, management mechanism, functioning, influencing factors.

Надійшла до редколегії 20.05.2021 р.